

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy hóra ———— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 182. szám.

Szerda, augusztus 12.

A helyzet.

Nagybeeskerek, augusztus 12.

Abban most már egyetértének az összes pártok, hogy a mostani helyzetből ki kell bontakozni. Valamiképpen azzal is tisztában vannak mindenképp hogy soha nagyobb szükség nem volt böles mérsékletre, józan és reális gondolkodásra, mint most, a mikor a viszonyok úgy összezúzódtak, hogy szinte lehetetlen a helyes tájékozódás. És soha nagyobb veszély nem fenyegette az ország nyugalmát, mint a melyet a szertelenségek, a tulzásba vitt makacsság és rideg egyoldalúság idézhetnek elő. Katonai, tehát közös ügyekről van szó, a melyekre nézve törvények, évtizedes szokás és gyakorlati szükségek adnak direktívát. Egyszerre, hirtelen megváltoztatni egy megállapodott rendszert, egy kiépült szervezetet annál kevésbé lehetséges, mert az azzal járó megrázkódtatások kiszámíthatatlan hatásuak. A nemzeti kívánalmak jogos és méltányos részének kielégítése tehát nem jelentheti a mostani állapot rögtönös megváltozását, hanem csak fokozatosan megvalósítható fejlődését. A közös védelem elve és rendszere — ezt nem szabad felednünk — Ausztriára is kihatással van. S a mint nem lehet ránk nézve közönyös a legcsekélyebb változás sem a közös hadsereg intézményében és szerkezetében, az osztrák császárságtól sem kívánhatjuk, hogy addig, a míg a védelem közösségének elve fennáll, ne érdeklődjék a közös hadseregben és a közös hadsereggel történő dolgokkal.

Ez a tekintet az, a melylyel mindenkinek számolnia kell a ki a reális valóság terén mozog és a gyakorlati politikának híve. Azt, a mi kívánatos és jogos, összhangba hozni az elérhetővel, a tényleges viszonyoknak megfelelővel, ez a kritériuma

a gyakorlati politikának. S még a legutóbb ellenzéki felfogás sem mehet annyira, hogy egy reális politikát követő kormánytól oly programot s oly tetteket várjon, a melyek a létező és meggyökeresedett viszonyoknak hirtelen megváltoztatását, felbontását jelentenek.

S mert mindenfelé szintén óhajlják a kibontakozást, bizunk abban, hogy a közélet minden mérvadó tényezője a tényleges viszonyokhoz szabja követeléseit és óhajait s megköveteljük, hogy igyekezzenek az igényeknek azt a középutját megteremni, a hol a különböző felfogások találkozhatnak. Nem hiszünk ugyanis, hogy akadjon felelős és mérvadó párt vagy politikus, a melynek vagy a kinek az lenne a célja, hogy a mostani válság állandósításával mérhetlen bonyodalmat s beláthatatlan fejleményeket idézzen elő. Az erőpróbákból is untig elég volt s most már az ország joggal kívánhatja a normális munka felvételét. Erre pedig csak egy lehet kilátás, ha egyrészt megtörténik mindaz, a mi a közös védelem elvének megsértése, a közös hadsereg szervezésének súlyos megrázkódtatása nélkül a nemzeti szellem érvényesülésére megtörténhetik, másrészt mindama követelések és kívánalmak, a melyek a létező viszonyok hirtelen megváltozását és a közösségből eredő kötelezettségek egyoldalú megmésztését vonják maguk után, kellő mértékre redukáltnak, addig a határig, a hol azok megvalósítására gyakorlatilag is megvan a lehetőség és a kiállítás.

Ha így kíséreljük meg a megoldást, nem maradhat el a siker.

Daniel Ernő báró a helyzetről. A bécsi „Zeit“ budapesti levelezője több parlamenti tagot meginterviewolt a kibontakozásra vonatkozólag, köztük Daniel Ernő bárót is, aki a következőleg nyilatkozott:

sorozni. Így gyarapodik a tárlat, csak ily módon érthető, hogy e rendszer mellett nagy képtárat is magunkévé tehetünk.

De legtöbbször nincs hozzá időnk. Azen vagyunk, hogy gyorsan tájékozzuk magunkat; a katalógusbau a képek mellé, melyek tetszésünket megnyerték, keresztjeleket teszünk, amint az erdészek szokták, mikor az erdőben a fákat megjegyzik.

E magánygyűjtemények persze nagyon különböznek egymástól. Gyakran hiába keressük valamelyik híres festő képét, ellenben egy kis semmitmondó képet lelünk a főhelyen. Hogy az ily magántárlatot megértjük, legtanácsosabb magunkat a tulajdonossal kalauzoltatni, aki a különböző választást megmagyarázni képes!

Ezuttal csak egy ily képet akarok bemutatni. A szalon egyik sötét sarkában Mr. Everton Sainsbury angol festő igénytelen kis képe függött az 1878-ik évből, mely első tekintetre az emberre semmi benyomást sem gyakorolt. Sem eléggé nagy, sem oly kicsi nem volt, hogy ez által a néző közönség kíváncsiságát fölkeltsé; sőt színezete és festési modora sem birt semmiféle különös, divatos jelleggel.

Ha az ember előtte elhaladt, jóakaró pillantást vetett rá, mert az egész olyan egyöntetű volt, a tartalma pedig egyszerű, könnyen érthető.

Két szerelmes, egy nőt és egy férfit ábrázolt, akik kissé duzzognak egymással. Akik megnézik, önkéntelenül mosolyognak. Mindenki életének egyes ily hasonló epizódjára gondol, mely oly rövid s mely minden körülmények közt, akármi idézte légyen is elő, esőkkel szokott végződni.

Mindennek dacára mégis sokan megkedvelték; észre lehetett venni, hogy másolata már több magántárlatban is megvan.

Ha felkerestük az ismert zugot, mindig találunk ott egy-egy alakot, melynek tulajdonosa gon-

A krízis megoldásával — úgy mond — a nemzeti engedmények allanak előtérben. És egészen világos az, hogy nemzeti engedmények nélkül béke nem is képzelhető. Most tehát mindenképp meghatározandók azok a keretek, amelyekben belül a kérdés megoldása lehetséges. És itt elvként állítható fel, hogy a közös hadsereg védképessége mindenképp megőrvendő. De éppen a monarchia és a dualisztikus elv érdekében való lenne, hogyha bizonyos tekintetben bőkezűek volnának. Miután az természetes, hogy annak az államférfiúnak, aki a kormányzás evezőit akarja megragadni, mindenképp az ellenzékkel kell tisztába jönnie, azért van a személyi kérdésnek ebben az irányban nagy fontossága, mert egy népszerű államférfiú aránylag kisebb ellentétással fog találkozni az ellenzék részéről. Az a politikus, aki bírja az ellenzék szimpátiáját, nagyon valószínűleg sokkal olesőbb paktumot fog létesíthetni és így a korona számára is egy könnyen elfogadható programot fog kifejezhetni.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken péltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Személyi hír.** Rónay Jenő, Torontál vármegye nyugalmazott főispánja tegnap Nagybeeskereken időzött s innen tovább utazott Pancsovára.

— **Szabadságon.** Daniel Ferenc központi főbíró megkezdte három hétre terjedő szabadságidejét.

— **Tanácsülés.** Nagybeeskerek város tanácsa tegnap délután 4 órakor ülést tartott. Az ülésen hozott fontosabb határozatokat híreink sorában közöljük.

— **Németh püspök jubileuma.** A esanádi egyházmegye nagy jubileumra készül. Ötven esztendeje az ide, hogy Németh József felsz. püspököt alszerpappá szentelték és a jövő évben mondja aranymiséjét az egyházmegye népszerű és köztisztelt püspöki helyőke. Németh püspök jubi-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Leány-álmok.

Egykor régen együtt jártunk
Künn a temetőben,
Haldokló madárkát láttunk
Egy kereszt tövében.
Te azt mondtad nekem akkor:
Ez a madár árva,
Tán elhagyta kicsi párja
S meg is hal utána . . .
Azt a vergődő madárkát
Mozdulatlan néztem:
Nem éreztem mély fájdalmát,
— De most én is érzem . . .
Dr. Radványné Ruttkay Emma.

Hervadt levelek.

Könnyen elhervadhat az ember, ha sokáig egy képet néz; de okvetlen belefáradunk, ha huzamosan többet nézünk. Ha valami képtárlatban gyönyörködünk szemünk cibágyadnak; ülőhelyet keresünk, de ezek rendesen úgy el vannak foglalva, mint vasárnap az omnibuszok.

Szerencsés az, aki annyira tud magán uralkodni, hogy a sok ragyogó szépség közül egy néhány képet kiválaszt magának, melyekhez aztán naponta elzarándokol.

Ily módon, anélkül, hogy a felvigyázók észrevehetnék, szinte privát tárlatot szerezhet magának mely egyedül az övé, dacára annak, hogy a képek számos nagy teremben vannak elzárva. A többi kép eltűnik előle, csak fali dísz, aranyozást képez, mely a szemet nem fárasztja.

Hébe-korba megtörténik ugyan, hogy szemé egy-egy új képen megakad, amelyet addig észre sem vett. Közlebbi megtekintésnél azonban észreveszi, hogy érdemes lesz kedveltjei közé

dolatba mélyedtetnek látszott. Különböző emberek gyönyörködtek a képen, de itt mindegyik ugyanazon arckifejezést nyerte; mintha a képtől kapnák sápadt, sárgás világításukat.

Ha a nézőhöz közelebb léptünk, az többnyire szívesen hagyta el a helyét: mindenki egyedül szeretett, akart e képpel lenni; többen egyszerre nem élvezhették.

A kert egyik sarkában, közel a falhoz, nyitott lugas áll. Nagyon egyszerű, csak zöldre festett lécekből van összeállítva, melyek ivalakot képeznek. Az egész lugas vadszőlővel van befuttatva, mely balról az izezett tetőre húzódik, jobbról pedig hosszú hímáldozó ágakban lenyúl. Késő ősz van; a lugas sűrű levéldíszét már elvesztette, csak a hosszan kinyúló ágak hegyén van még néhány zöld, friss levél, melyeknek, mielőtt, lehullának, összes szeneit odaköleszní az őz, melyeket a bucsuzó nyár neki meghagyott. Így díszíti komoly szépségével még egy ideig a kertet. Mindenütt könnyed guirlandokat lát az ember vörös, sárga levelekből, virágokból.

A földön lehuolt falevelek hevernek; feltűnő, hogy épp a lugas elé sepepte a szél a legszebb lombot, melyből kis dombot készített.

A fák egyik meztelen ágán ül a kis kerti énekes, vörösös mellével, maga is úgy néz ki, mint egy hervadt levél; dudorgatja ama tőredékeket amelyekre tavaszi dalaiból visszaemlékszik. Az egyedül dus, viruló az egész kertben a borostyán. Ez olyan, mint a gond, mely örökösen, télénnyáron frissen marad. Mindenhova fel-felkuszik, a legkisebb hasadékat sajátítja magának; midőn már erőssé, hatalmassá fejlődött, csak akkor veszszük észre, hogy kipuiztíthatatlan és kárt okoz. De a borostyánt a jól nevelt gonddal is összehasonlíthatjuk, mert ahol kárt művelt, azt gyönyörű sűrű lombjával átkarolja, betakarja; az emberek pedig mosolyognak, nem tudják, hogy borostyánnal bevont romok alatt élnek.

leumára már is készülnek egyházmegyeszerte, hogy minél impozánsabban adhassanak kifejezést annak a benső szeretetnek, mely áldásos működését körülövezi.

— **A Rákóczy-ünnep.** A nagybecskereki Rákóczy-ünnep rendező-bizottsága Franz J. L. elnöklésével tegnap ülést tartott, melyen jelen voltak: dr. Brájer Lajos, Filkovic Boldizsár, Száviics Sándor és Somfai János. A bizottság az ülésen megállapította a szeptember 6-iki ünnepély programját s ez Rákóczy dicső emlékéhez méltó nagyszabású ünnepet ígér. Az ünnepélyen, mely a kaszinó nagytermében lesz s disz istentisztelettel kezdődik, a polgári dalegylet is közreműködik. A részletes programot legközelebb teszi közzé a bizottság.

— **Esküvő.** Armentano Ede, a nálunk is ismert szegedi vívómester, esküdtött örök hűséget Szegeden Pöcher Emiliának, özvegy Pöcher Gyuláné leányának.

— **Iparhatósági ülés.** A városi iparhatóság holnap délelőtt 11 órakor iparhatósági ülést tart.

— **Az ellenőrzési szemlék.** A folyó évi közöshadseregbeli ellenőrzési szemléket a vármegyében a következő napokon fogják megtartani: I. Fő ellenőrzési szemlék. Módoson október 2., 3. és 5. Párdányban október 7., 8., 9. és 10. Nagykikinda városban október 12., 13. és 14. Nagykikinda járásban október 15., 16., 17., 19. és 20. Törökbecsén október 22., 23., 24., 26., 27. Bánlakon október 2., 3., 5. Alibunáron október 7., 8., 9. Pancsova városban október 12., 13., 14. Pancsova járásban október 15., 16., 17., 19. Antalfalván október 21., 22., 23., 24., 26. Nagybecskerek városban október 8., 9., 10. Nagybecskerek járásban október 12., 13., 14., 15., 16., 17. II. Utó ellenőrzési szemlék. Nagybecskereken a Rezső-laktanyában a cs. és kir. 29. hadkiegészítő kerületi parancsnokság hivatalos helyiségeiben: November 9-én Nagybecskerek város és nagybecskereki járás. November 10-én Nagykikinda város és nagykikindai járás. November 11-én Pancsova város és pancsovai járás. November 12-én a módosi és párdányi járások. November 13-án az alibunári és bánlaki járások. November 14-én az antalfalvai és törökbecsei járások részére.

— **A pusztaszeri Árpád-ünnep.** A pusztaszeri Árpád-egyesület a Szeged közelében levő Pusztaszeren aug. 23-ikán országos Árpád-ünnepélyt rendez a következő sorrenddel: 1. Szentmise és szentbeszéd, tartja főt. Várhelyi József szegedi felsőközponti r. kath. plébános, egyleti lelképásztor. 2. Hymusz. Éneklí az egyesület alkalmi dalárdája és az ünneplő közönség Urbán Lajos zenekara kísérete mellett. 3. Alkalmi költemény. Irta és szavalja Pósa Lajos. 4. Regős dalok. Tárogatón előadja Farkas Jenő, műgyetemi hallgató. 5. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Bécsey Károly egyesületi alelnök. 6. Magyarok, testvérek. Irta Abrányi Emil. Előadja Pásztor

József joghallgató, a Szegedi Kör. tagja. 7. Beszéd, tartja Szalay Károly tanár, a „Nemzeti szövetség” kiküldöttje. 8. Kuruc dalok. Tárogatón előadja Farkas Jenő. 9. Árpád szelleme. Irta és előadja Székely György, a „Nemzeti szövetség” jegyzője. 10. Beszéd. Tartja az egyetemi ifjuság nevében Kovács J. István jogszigorló. 11. Alkalmi költemény. Irta és előadja Gulyás József bölcsészethallgató, az Egyetemi kör sz. i. elnöke. 12. Hej Rákóczy, Bercsényi. Tárogatón előadja Farkas Jenő. 13. Záróbeszéd. Tartja Lábdy Antal, az Árpád-egyesület igazgatósági tagja. 14. Szózat. Éneklí az egyesület alkalmi dalárdája és az ünneplő közönség, Urbán Lajos zenekara kísérete mellett. Az ünnepély színhelyen sátrak lesznek felállítva. Vendéglősökről az egyesület gondoskodik. Kívánatos azonban, hogy ellátásáról mindenki maga gondoskodjék. Aki részvételt f. évi aug. hó 15-ig bejelenti és személyenként 3 korona fuvarköltséget fizet, Szegedről Pusztaszerig és vissza, kocsit kap. Az ünnepélyen résztvevők lehetőleg jagenjen ruhákban, nemzetiszínű jelvényekkel jelenjenek meg.

— **Nagybecskerek alapítványa.** A temesvári m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolánál Nagybecskerek város által alapított két igényes táphelyre a városi tanács Hansel József és Kimmel Lajos nagybecskereki illetőségű tanulókat jelölte ki.

— **A nyár.** Eleve is kijelentjük, hogy ezuttal nem intőzünk kirohanást az idő ellen. Vannak ugyan sokan, akik kutya melegnek mondják az időt, de elvégre is nyár van s ez így van rendjén, meg különben is a kutya titulus nem képez becsületsértést. Ilyen körülmények között tehát ne tagadjuk meg az igazságot s ismerjük el, hogy ezuttal becsületes nyári időnk van. Bár igaz, hogy már hosszú napok óta nem esett az eső s jól esnek a mennyei zuhany. Meg kell azonban gondolni, hogy teljes tökéletesség nincs a földön s így el kell szenvednünk a jó idő mellett a szárazságot, ami talán csak nem tart sokáig. A meteorologiai intézet ugyan tartós meleg és száraz időt jósol s a „Meteor” is ezzel biztat bennünket, de ez utóbbi már csak föltételeken. Mivel azonban az idő nagy kedvteléssel cáfolja le a jósokat, nem lehetetlen, hogy a nagygó égboltozatról egyszerre csak nyakunkba szakad a zápor — valami vidám kiránduláson.

— **A honvéd-póttartalékosok fegyvergyakorlata.** A szegedi 5. honvédgyalogezred póttartalékosai ma vonultak be 21 napi fegyvergyakorlatra Szegedre és Nagybecskerekre. Közel 800 póttartalékos lett az ezredhez behíva és ezek közül 600 Szegeden maradt, míg 200 Nagybecskerekre vonult gyakorlatra. A póttartalékosok szeptember hó 2-án szerelnek le.

— **Átjáró a kaszinó-kerten.** Megirtuk, hogy a Bakics-utóban lakók tegnap küldöttségileg a polgármesternél jártak, hogy közbenjárását kérvék

arra nézve, hogy a Bakics-utcából a kaszinó-kerten keresztül átjáró létesíttessék. A városi tanács a tegnapi ülésen behatóan foglalkozott ez ügyvel, azonban mint már többször, úgy most is azt javasolja a képviselőtestületnek, hogy a kérést utasítsa vissza.

— **A gimnázium új folyosója.** A nagybecskereki főgimnázium igazgatósága kérte a várost, hogy a gimnázium épületén egy új folyosót létesítsen. A tanács az építésre vonatkozó pályázatot ki is írta, illetve felszólította a vállalkozókat, hogy tegyenek ajánlatot. A határidő leteltén, a tanács Hoff Nándor és társai építőmestereket, mint a legelőnyösebb ajánlattevőket bizta meg a folyosó építésével. Hoffék a folyosó felépítését 601 koronáért teljesítik.

— **Építési engedélyek.** A városi tanács tegnap délután tartott ülésén a következőknek adott építési engedélyt: Dungenyérsky Lázárnak a szőnyeggyárnál egy új épület felállítására vonatkozólag, továbbá Dimitrievics Katiának a Tomaseváci-utóban, Latovlyev Jócának a Laudon-utóban építendő lakóháza, Réber Ferencnek pedig a Gimnázium-utóban kávéházi helyiségre adta meg a szükséges építési engedélyt.

— **A nagyszentmiklósi áll. iskola.** Nagyszentmiklósról írják: Az épülő állami elemi iskola építési költségeire, a község a Magyar Jelzálog Hitelbanktól 120 000 koronás kölcsön felvételét határozta el. Erre a kölcsönre nézve a kötelezvényt a legutóbb tartott képviselőtestületi közgyűlésen alá is írták. Az iskola építése ma már rohamos lépésekkel halad előre és a község a teljesített munka arányában a vállalkozónak fizetést köteles teljesíteni. Az alábbi kötvénynek azonban még több fórumot kell megjárni, míg az a Bankhoz kerül és így jó pár hónap beletelik, míg a pénz ki lesz utalványozva. Az időközben teljesítendő fizetések eszközésére így egy időközi kölcsön felvétele vált szükségessé, amelyet az előjáróság egy pénzintézettől rövid úton szerezne be.

— **Orfeum.** Lichtenstein Soma pompás társulata, mely a múlt hónapban a kaszinóban játszott, tegnap a Rózsa-szállóban kezdte meg előadásait. A Rózsa-szálloda udvara egészen megtelt közönséggel, mely igen jól mulatott, régi kedvenét Jaques Paullt pedig különösen kiűntette tetszésnyilvánításaival. A társulat többi tagjai: Manon Eugenia, Rosen Károly, Szécsi Etel, Winter Pepi, Wagner Ferenc, a kitűnő komikus, Vécsey Armand, ki igen szépen hegedült és Konrad-Rosen Gizella, egy sikkes excentrique. A társulat 3 napig lesz Nagybecskereken.

— **Augusztusi csendélet.** Lapunk egyik jó kedvű barátja a következőket írja: Vékony deszka kerítés... van az Aradai-utca elején. Valami üres telket takargat az a kerítés. Azonban most mindkettő — t. i. a telek is, meg a kerítés is — pusztulásba ment. Cserjévé erősödött bogáncskóró, keserűlapu, meg vadrepec változtatta őserdővé a telket s valami szarkává törpült emberi esemete ritkította meg a kerítés deszkáit, nem annyira a tüzelőfa kedvéért, (mert hisz még nincs tél!) mint inkább azért, hogy az arraméno kényelmesebben láthassa: folyik-e már az építkezés? De bármiert tette, tény az, hogy zavar-talan munkája közben kedélyesen dudolhatta.

Csendőr uram ne bántson,
A deszkákat akarom
Feszegetni.

— **Szent István napja a fővárosban.** Dicső hagyományok által megszentelt ünnep Szent István napja. Minden esztendőben eseménye a székes főváros életének. Az ország minden részéből ezrek és ezrek zarándokolnak Budavarába, hogy lássák Szt. István jobbát. Természetes, hogy a felrúdulók megnézik Budapest nevezetességeit és ha már erről van szó, egy jó tanácsot adunk. El ne mulasszák megnézni fejlődő iparunk és kereskedelmünk egyik nagyszerű vívmányát a Párisi Nagy Áruházat, Kerepesi-ut 38, melyhez hasonló csak Párisban és Londonban van. Amit a modern ipar és kereskedelem nyújthat szépet, jót és hasznosat, minden elképzelhető szükségleti cikk olyan minőségben és mennyiségben van meg a Párisi Nagy Áruházban, mint sehol másutt az egész monarchiában. Ha nem is akar vásárolni az ember, akkor is nézze meg a Párisi Nagy Áruházat, ahol rendkívül sokat lát és tanul.

— **Korona és forint.** Furfangos csalást követett el a minap egy petrisi gazda. Tiano a Mária kékesi özvegnél ugyanis megjelent Szucsá Mojsze petrisi gazda és megvette az özvegynék két tehenét ötszáz koronáért. A vételárat száz-koronás bankjegyekben fizette ki és azt hitette el a tudatlan asszonynyal, hogy a százasok száz-forintosok, s úgy éppen a felét adta a vételárnak. Csak később tudta meg Tiano Mária a valót és bünyfenítő feljelentést tett Szucsá ellen.

— **A festett ló.** Törökkanizsáról írják: Jankov Bogdán nevű cigányra Feketics Mihály rábizott egy fekete lovat eladás végett, a melyet a cigány valószínűleg eladott s a pénzt megtartotta, a gazdának azonban azt mondta, hogy a ló takonykórban elhullott s hatóságilag elemésztették. De ő, tudva azt, hogy a tyukaszánk

A lugas közepén, egy szalmaszéken, ifjú leány ül; keze ölében pihen. Feje lekonyult, mint egy kis ibolya, szép arcán különös kifejezés honol. Nem annyira bánat, vagy harag, sem közönséges duzzogás, mely e vonásokról leolvasható; nem, inkább nagy, keserű csalódás. Ugy néz ki, mintha valamit el akarna veszíteni, nincs annyi ereje, hogy azt vissza tudná tartani; mintha szívében hervadni készülne valami!

A férfi, ki egyik kezét a szék támláján pihenteti, lassan-lassan belátja, hogy a helyzet komolyabb vált, mint ahogy akarta. Mindent elkövetett, hogy a valami csekélységéből származott félreértést helyrehozza, elfelejttesse; tréfált, okosan beszélt; bocsánatot kért, megalázta magát; talán jobban mint akarta — de mindhiába. Semmi sem volt képes a lányt abból a holt kedélyhangulatból, melybe esett, kiszabadítani.

Ezért félnék arckifejezéssel följe hajol:

— Hisz te tudod, hogy alapjában véve mit tartunk egymás felől.

Akkor miért ellenkezünk oly könnyen egymással és mért szőjük oly hamar a haragot?

— De édesem, hisz az egész dolog alapja csekélység volt.

— Eppen azért! Emlékszel-e arra, mit mondtunk egymásnak? Szinte vetélkedtünk, hogy oly szavakat találjunk, melyekről tudtuk, hogy mélyen sértenek bennünket! Ő még csak gondolatnak is szőnyű, hogy mi egymást így ismerve, ezt arra használjuk fel, hogy gonosz szavakkal bántalmazzuk lelkünket! — és ezt nevezzük szerelemnek!

— De egyetlenem, ne vedd az egészet komolyan, — felelt a férfi, mialatt könnyedén tovább beszélt — ha még úgy szeretik is egymást az emberek, jönnék pillanatok, midőn incselkednek; ez már így van!

— Nem, nem! — mondá a leány — kell oly szerelemnek léteznie, mely teljesen kizárja a veszekedést, vagy én is... én is csalódtam és

az, amit mi szerelemnek nevezünk, nem egyéb, mint, mint...

— Ne kételkedj szerelmünkben, — szölt közbe a férfi hévvel, majd meleg szavakkal írta le a tiszta érzést, mely az embereket arra tanítja, hogy egymás gyengéit elnézzék, mely nemeseit, egyuttal az egyedüli boldogságot nyújtja s mely dacára az apró surlódásoknak, melyek előfordulnak, mégis a legszebb kötélekkel egyesít bennünket!

Csak félig figyelt oda. Szeme a hervadt kerten siklott végig; a haldokló természetet s annak nehéz levegőjét szivta magába, a tavaszra, a reményre és a mindenható szerelemre gondolt, mely mint a virágszál a szomorú őszszél, elhervad.

— Hervadt virágok, — szölt nyugodtan s midőn felkelt, lábával az egész dombot széjjel rombolta, a szél nehéz munkáját szétszórta!

A leány a ház felé vezetett úton haladt; a férfi csekély távolságban követte. Hallgatott, nem talált szavakat. A félelem és lankadás fárasztó érzése vett erőt rajta. Önmagát kérdezte, vajjon utoléri-e még, vagy már száz kilométernyi távolságban van tőle?!

A leány lehajtott fővel ballagott tovább; a virággyakat nézte. Az őszi rózsák mint összetépett papírvirágok szerte-széjjel hevertek, a georginák vastag fejüket lógatták és a rózsafák kis összehajtott bimbókat s nedves, elrothadt virágokat hordtak a száraikon!

Elkeseredettség, csalódás foglalt helyet az ifjú szívében. Mialatt a virágok így elháltak, ő, szegényke, az élet rideg telének nézett eléje.

Igy tűntek el a faszorban. Az üres szék ott maradt a hervadó lugasban; a szél pedig gondosan összehordja ismét a legszebb leveleket a kis dombhoz.

Az idők folyamán mindannyian leülünk sorban az elhagyott székre, a kert egyik sarkába és onnan egy kis domb elhervadt leveleire pillantunk.

Kielland.

és libapásztorok az elhullott baromfinak a lábairól szoktak saját igazolásukra beszámolni, szintén elhozta a döglött lónak a farkát, melyet tőből levágott. A ló gazdája meg is nyugodott volna a sorsban, ha fel nem tűnik neki, hogy a prezentált lófark szürke, az ő kanéja pedig korom fekete volt. „Hja kérem, — mondja a cigány a kihallgatáskor — a nagy szenvedéstől könnyen megoszulhatett a kanca, de meg az is lehet, hogy festve volt a ló farka”. Ennek a merész védekezésnek azonban nem adtak helyt a csendőrök s átadták az élénk fantáziájú lókotót a bíróságnak.

Közgazdaság.

□ A város díja az orsz. baromfi-kiállításra.

Torontálmegye gazdasági egyesülete kérvényt intézett a városhoz, hogy az egyesületnek október hónapban a Nagybecskerekben rendezendő orsz. baromfi-kiállítására tiszteletdíjat adományozzon. A városi tanács javasolja a képviselőtestületnek, hogy közgazdasági célra való tekintettel 100 koronát utalványozzon ki, mely összeg az előre nem látott kiadások terhére lesz irandó.

□ Az országos vásár.

Holnap kezdődik Nagybecskerekben az augusztusi országos vásár, amelyhez a városi és környékbeli iparosok és kereskedők mindig nagy reményeket fűznek, mert a gazdaembernek szokott már ilyenkor a termés árából jutni egy kis vásárfiára. A vásár iránt tehát nagy az érdeklődés s ha a mostani szép idő továbbra is kedvezni fog, kilátás van arra, hogy élénk vásárlunk lesz. A vásár beosztása a következő: Holnap és holnapután juh, sertés és szarvasmarha vásár lesz, pénteken és szombaton kirakóvásár és csak szombaton és vasárnap tartják meg a lóvásárt.

□ A hesszeni légy irtása. Mivel a hesszeni légy (*Cecidomya destructor*) az ország nagy részében meglepően jelentékeny károkat okozott, a már ez ügyben kiadott rendeletnek épségben tartása mellett az észak-amerikai Egyesült Államokban tapasztalt sikerek alapján a következőket rendelik el a földművelésügyi miniszter: Azon községek, illetve városok határában, hol a hesszeni légy infekció az elmúlt, vagy a folyó évben nagyobb mértékben megállapított, az u. n. csalogató vetések veendő alkalmazásába. Ezek abban állanak, hogy minden táblán már augusztus utolsó vagy szeptember első napjaiban több helyen néhány barázdányi őszi gabona vagy árpa vetendő, mely célra a legsilányabb minőségű vetőmag is használható. Ezek a csalogató vetések arra valók, hogy a hesszeni legyek ezekbe rakják petéiket. Az ilyen csalogató vetések azután a rendes vetés, legkésőbb azonban a tél beállta előtt jól alászántandók, ügyelve arra, hogy egész hosszukban tökéletesen föld alá kerüljenek és így belőlük tavasszal a légyrajok ki ne szállhassanak. Igen ajánlatos az ilyen alászántott csalogató vetések lehengerezése is. Az alispán a hatóságokat felhívja, hogy abban az esetben, ha a hesszeni légya felügyeletük alá tartozó területen nagy kiterjedésben és kártékony módon lépett fel, a fenyegető veszély nagyságára való tekintettel, eme védekezési módot a gazdaközönségnek a lehető legáltalánosabb módon sürgősen tudomására hozza és elvárja, hogy gondoskodnak arról, hogy ezen védekezési mód a legszigorubb pontossággal és teljes eréllyel végre fog hajtani és a községi előírásokat a védekező eljárások lelkiismeretes betartásának ellenőrzésére súlyos felelősség terhe alatt kötelezi.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, augusztus 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A király ma Ischlből Bécsbe érkezik s itt holnap kihallgatáson fogadja Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt. A király azután még e héten Gödöllőre utazik s innen Budapestre megy, hogy meghallgassa a válság ügyében meghívott államférfiakat.

Szalvátor főherceg Győrött.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lipót Szalvátor főherceg, mint Győről jelentik, vasárnap óta ott tartózkodik Tiszteletére tegnap az ottani huszárezred tisztikara ebédet rendezett, melyen a főherceg is megjelent. A magas vendég ma utazik el Győről.

A válság.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben mind élénkebben folynak a kombinációk a jövő

kabinetre nézve. A hihordozók ujabban miniszterelnöknek Darányi Ignác földművelésügyi miniszter s Tallián Bélát, a képviselőház alelnökét emlegetik. A kombinációk szerint Apponyi ezuttal ismét háttérbe szorult. Wekerle ellen állítólag a néppárt vezéremberei dolgoznának. Széll Kálmán, a kit tegnap a miniszterelnökjelöltek között emlegettek, állítólag kijelentette volna, hogy nem vállalja el a kabinetalakítást.

A párisi nagy szerencsétlenség.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból táviratozzák: A tegnapi nagy szerencsétlenség elpusztult meg a személyazonosságát. A szerencsétlenségnek a halottakon kívül sok sebesültje is van. A szerencsétlenség ügyében kiküldött vizsgáló-bizottság konstátálta, hogy az aldozatok a Metropolitan földalatti vasútnak a Menilmontain-negyed alatt levő vonalán kiütött tűznél úgy fuladtak meg a füstben és égési seb alig néhány halotton van; az sem halalos. Hogy a tűz tulajdonképpen hogy keletkezett, azt eddig még nem sikerült megállapítani.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból táviratozzák: A Metropolitan vasúton tegnap este újabb szerencsétlenség történt. A vonat motorja ugyanis kigyuladt, a mitől a tegnapi rem eset következtében óriási pánik támadt. Az utasok kiugráltak a kocsikból s e közben sokan megsebesültek. Az égő motort azután eloltották s a vonat üresen ment be a végállomásra.

Nagy földrengés.

Budapest, augusztus 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athénből táviratozzák: Kihitára szigetén tegnap többszöri földrengés volt. A föld alatti rengések oly erősek voltak, hogy három falu csaknem teljesen elpusztult. A földrengést egész Görögországban érezték s nagy rémületet keltett.

Megtámadott ügyvéd.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pécsről jelentik: Dr. Ferenczy László pécsi ügyvédet az üszögi határban két katona megtámadta és veszedelmesen megszurkálta. A két katonát, Réger Konrádot és Deutsch Andrást, kik részeczek voltak, a katonai hatóság tartóztatta. Az ügyvéd állapota komoly, de nem életveszélyes.

Nagy tűz.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szombathelyről jelentik: A vas megyei Pápoc községben tegnapelőtt nagy tűzvész pusztított. Délután kigyuladt egy ház s a száraz meleg időben csakhamar egy egész sor lángokban állott. A tűz 12 házat és számos melléképületet pusztított el s azonkívül két gyermek is a lángok között lelta halálát.

Árverés elől a halálba.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szombathelyről jelentik: Palszter János felső-eöri földbirtokos az utóbbi időben tönkre ment. Tegnapelőttre volt kitéve az árverés vagyona maradványaira, ami annyira elkészerítette, hogy az árverés előtt felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Halálát felesége és két gyermeke gyászolja.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai főzsdén az árak kissé emelkedtek Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.36 — —
Buza (áprilisra 1904.)	7.60 — —
Tengeri (augusztusra)	6.18 — —
Tengeri (májusra 1904.)	5.01 — —
Zab (októberre)	5.32 — —
Rozs (októberre)	6.18 — —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1903. május hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunarról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Arafalva—Pancsova és Alibunarra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Nagybecskerek rend. tan. város polgármesterétől.

16.149. ki. sz. 1903.

662—1.1

Hirdetmény.

Nagybecskerek rendezett tanácsa város tanácsa kezelése alatt álló különféle pénztárak és alpok 1902. évi zárszámadatai 15 napra azzal tételnek ki közszemlére, hogy ezen idő alatt a városi számvivőség hivatalos helyiségében betekintheők.

Nagybecskerekben, 1903. évi augusztus hó 10-én

Strosz Béla,
városi főjegyző,
polgármester-helyettes.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

16150. kig. sz. 1903.

661—1.1

Hirdetmény.

Nagybecskerek rendezett tanácsa város villamműnek 1902. évi zárómérlege 15 napon át azzal tételnek ki ezennel közszemlére, hogy ezen idő alatt a városi számvivőség hivatalos helyiségében betekintheők.

Nagybecskerekben, 1903. évi augusztus hó 10-én.

Strosz Béla,
városi főjegyző,
polgármester-helyettes.

Arlejtési hirdetmény.

Jázova községben 1499 korona kőműves- és ácsmunka, valamint 1249 korona asztalos munka lesz folyó évi augusztus 23-án d. e. 9 órakor a községbázanát arlejtés útján kiadandó.

Vállalkozók felvilágosítást a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában nyerhetnek.

Kelt Jázován, 1903. augusztus 10.

Hatz, Acs József,
jegyző. (657—2.1) bíró.

Akár szép. Akár eső.
„Rózsá” szállodában

Csütörtök, 1903. augusztus hó 13-án
a temesvári

Elite Variete Ensemble

vendégjátéka LICHTENSTEIN SOMA igazgatása alatt.

Csakis elsőrendű művészek fellépése
és pedig

JAQUES PAUL

híres salonhumorista

POLDI FLOTT TARIÁN GUSZTI

FRANZ WAGNER

és a többi művészek.

Fényes családi műsor.

Belépődíj 1 korona. Kezdődik este 8 órakor.

Számos látogatásért esedez (652—x.2)

Lichtenstein, Erdődy,

igazgató. Rózsaszálloda vendéglőse.

Tomasevác község előjáróságától.

1369. sz. 1903.

653-3.2

Hirdetmény.

Alólirott község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező vadászati jogát 1903. évi augusztus 22-én d. e. 9 órakor 6 egymásutáni évre nyilvános árverés útján bérbeadja.

A feltételek a jegyzői irodában betekintheők

Tomasevác, 1903. évi augusztus hó 9-én.

Perics,
jegyző.Jagodics,
bíró.**Árverési hirdetmény.**

Kis-Komlós község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Kis-Komlós községnek tulajdonát képező, körülbelül 400 □-ölnyi beltelek az azon álló házzal együtt folyó évi augusztus hó 16. napján d. e. 10 órakor Kis-Komlós község községházán nyilvános árverésen el fog adatni.

A közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kis-Komlós, 1903. évi augusztus hó 10-én.

(658-1.1)

A községi előjáróság.

LAKÁS.

A Mercy-utcában (Amerika-városrész) egy utcai, egy udvari szobából és mellékhelyiségekből álló lakás folyó évi november hó 1-ével kiadó.

Bővebbet

BAADEN KÁROLY

áll. isk. igazgatónál.

(647-3.2)

Van szerencsénk egy a helybeli, mint a vidéki nagyközönséget értesíteni, hogy a Nagybecskerek (főter, városházépület) nyolcz év óta fennálló és jó hírnévvel bíró **Haldvogel Lajos**-féle

husfüstöldet és üzletet

folyó évi augusztus hó 1-én átvettük és azt

Bäuerle Nándor és fiai

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt tovább vezetjük. Együtt van szerencsénk a n. é. közönség becses figyelmét arra felhívni, hogy minden e szakmába vágó árucikk, u. m. különféle kolbászok, szalonna, zsír, füstölt hus, prágai sonka stb. a legjobb minőségben és pontos kiszolgálás mellett kaphatók és hogy arra fogunk törekedni, miszerint a vevőink teljes bizalmát és megelégedését kiérdemljük.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyunk

teljes tisztelettel

Bäuerle Nándor és fiai,
Nagybecskerek 645-3.2

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli „**Temescári gyár- városi sör**”-raktáramban, ezen előnyösen ismert sör mellett, még az

Ó-Pilseneti Sörgyár

(Pilsen mellett)

készítményeinek **kizárólagos raktárát is átvettém.**

Felhívom b. figyelmét ezen legjobb hírnevű sörre, amely a világ minden részében legnagyobb elterjedtségnek örvend, azzal, hogy raktáramban mindenkor **egy hordóban, mint naponta frissen töltött, jégbehűtött palackokban kapható és kívánatra a házhoz is szállíttatik.**

Kérem szíves érdeklődését és kívánatra szívesen szolgálok legelőször árajánlattal.

Kiváló tisztelettel

PÓTI FERENC

sörraktár, (648-10.2)

Eötvös-utca 5., a régi posta-épülettel szemben.

Telefon 105.

Elemi és felsőbb leányiskolai tan- és nevelőintézet megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 85545/1902. sz. alatt kelt rendelete alapján engedélyt adott, miszerint itt helyben a jövő 1903/4-iki iskolai év megkezdésével egy benlakással egybekapcsolatban 4 osztályu elemi és 6 osztályu felsőbb leányiskolát nyissak. Ezzel kapcsolatosan egy női par, valamint festőtanfolyamot is nyitok és mint eddig, ezentul is elvállalom magántanulók előkészítését a tanítóknak, valamint óvónőképző-tanfolyamra, kik a budapesti, illetve hódmezővásárhelyi állami tanítóképzőintézetekben vizsgáznak és nyernek államérvényes oklevelet.

A beiratások július 1-től a tanév megkezdéséig folynak naponta délelőtt 10-12-ig, délután 4-6-ig a Nádor-utca 5. sz. a. lévő intézetben.

— Tandij: az elemi iskolában 5 kor., a felsőbb leányiskolában 10 korona havonta, a francia nyelv tanításával együtt. —

Bővebb felvilágosítással és prospektussal készségesen szolgál az intézet tulajdonosnője

MESSINGER KAROLIN,

okl. polg. isk. és tornatanító, Nagybecskerek.

(522-20.16)

FELTŰNŐ UJDONSÁG.**Delice**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egy szer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560-x 12

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerek.

Wir haben die Ehre sowohl dem hiesigen, als auch dem Publikum der Umgegend die Mitteilung zu machen, daß wir die hier seit 8 Jahren bestehende, gut renommierte **Ludwig Haldvogel'sche**

Fleischselcherei u. Geschäft

(Hauptplatz, Stadthausgebäude) am 1. August übernommen und unter der hiesigen gerichtlich protokollierten Firma

Ferdinand Bäuerle & Söhne

weiter führen werden.

Gleichzeitig erlauben wir uns das geehrte Publikum aufmerksam zu machen, daß bei uns alle in dieser Fach schlagende Artikel, wie die verschiedensten Würste, Speck, Schmalz, geselchtes Fleisch, Prager Schinken u. s. w. in der besten Qualität, bei pünktlicher Bedienung zu haben sind, und es soll unser Hauptbestreben sein, das volle Vertrauen und Zufriedenheit unserer geehrten Kunden zu verdienen.

Die Unterfertigung des geehrten Publikums erbittend zeichnen wir mit Hochachtung

Ferdinand Bäuerle & Söhne,
Nagybecskerek.

A Hunyady-(fő-)utcában a Stoits-féle házban a Petz Antal által bérben birt üzemhelyiség, továbbá egy lakás azonnal bérbeadandó.

Dr. Anna Ernő,

ügyvéd.

651-3.3

A nagyikikindai járás főszolgabírájától.

6437. szám. I. 1903.

655-3.2

Pályázat.

Torontálmegye nagyikikindai járásához tartozó Mokrin községben az állatorvosi állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot nyitok. Ezen állással évi 1200 korona fizetés és a szabályrendeletileg megállapított huszszemlési, nemkülönben a nagyméltóságú magy. kir. földművelésügyi miniszterium 95.000/903. szám alatt kiadott rendeletének 181 §-ában meghatározott díjszedéssel van egybekötve.

Megjegyzem, hogy Mokrin község 9000 felüli lakossága túlnyomó többsége szerb ajku, miért is a szerb vagy rokon szláv nyelv tudása kívánatos volna.

Felhívom ezen állásra pályázni óhajtó okleveles állatorvosokat, hogy pályázati kérvényüket folyó évi szeptember hó 15-ig küldjék be hivatalomhoz.

Nagyikikindán, 1903. évi augusztus hó 9-én.

Tellecsky,
főszolgabíró.

1320. kig. szám. 1903.

650-1.1

Árverési hirdetmény.

Csenta község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező, mintegy 10.000 holdat kitevő területen a vadászati jog hat egymásután következő évre Csenta községházánál folyó évi augusztus hó 19-én nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Csenta község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Csenta, 1903. évi augusztus hó 1-én.
Előjáróság.

Eltünt

minden neme a **bőr-íszátalanságnak** és **bőr-kiütéseknek**, valamint **bőr-akna**, **bőr- és arc-vörösségeknek** stb. napenkénti használata által a

Bergmann-féle kátránykészsappannak.

(Védjegy: Két bányász.)

Bergmann és Társától, Drezda és Tetschen a/E.

Kapható 60 fillérért darabja

Basch Ernő gyógyszerésznél, Nagybecskerek.

350b-20.14